

College voor Toetsen en Examens

BROCHURE CENTRALE EXAMENS KUNSTVAKKEN IN FACET 2026

INFORMATIEBROCHURE

Versie 1.0, september 2025

INHOUD

1	INLEIDING	3
2	AANDACHTSPUNTEN VOOR 2026	4
2.1	AFNAMECLIENTS FACET	4
2.2	TWEEDE TIJDVAK KUNSTVAKKEN VMBO, HAVO EN VWO	4
2.3	INSTELLEN GELUIDSNIVEAU	4
3	ACTIVITEITEN TOT AAN DE AFNAME	5
3.1	SYSTEEMCHECK	5
3.1.1	UITVOERING SYSTEEMCHECK	5
3.2	PROEF OP DE SOM	6
3.2.1	UITVOERING PROEF OP DE SOM-EXAMEN FACET	6
3.3	ONTVANGST EXAMENMATERIAAL	7
3.3.1	VOORBEELDEXAMENS OP DE ONLINE OEFENOMGEVING	7
3.3.2	OEFENEXAMENS IN FACET	7
3.3.3	DIGITALE CENTRALE EXAMENS	7
3.3.4	UITWERKBIJLAGE	7
3.3.5	FALL-BACK-BESTANDEN	7
4	AFNAME	8
4.1	PLANNING VAN DE AFNAME	8
4.2	AANDACHTSPUNTEN BIJ DE AFNAME	9
5	FALL-BACK	9
5.1	STORING FACET, OVERSTAPPEN NAAR FALL-BACK	9
5.2	DOWNLOADEN EN VOORBEREIDEN FALL-BACK	9
6	WAT TE DOEN BIJ TECHNISCHE PROBLEMEN	10
6.1	CONTACTGEGEVENS HELPDESK FACET	10
FALL-BACK		10
6.2	CONTACT MET INSPECTIE	11
7	CORRECTIE	11
7.1	SCORES INVOEREN IN WOLF	11

1 INLEIDING

De centrale examens voor de volgende kunstvakken worden in Facet afgenomen:

- muziek vwo
- muziek havo
- muziek vmbo gl/tl
- kunst (algemeen) vwo
- kunst (algemeen) havo
- dans vmbo gl/tl
- drama vmbo gl/tl

In deze brochure worden de kaders beschreven voor de afname van de centrale examens op een vast afnamemoment met Facet. Facet wordt hierbij gebruikt om de vragen en de bronnen te tonen. De kandidaten schrijven hun antwoorden op papier en de correctie vindt ook op papier plaats.

In deze brochure vind je alle informatie die nodig is om de centrale examens voor de kunstvakken met Facet succesvol af te nemen en te corrigeren. Inhoudelijk gewijzigde informatie ten opzichte van de brochure van 2025 is geel gemarkeerd.

Voor de werking van Facet: raadpleeg de handleiding in Facet onder downloads 'FACET'.

2 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2026

2.1 AFNAMECLIENTS FACET

Er wordt in het schooljaar 2025-2026 gewerkt met **Facet 14 en een nieuwe** bclد-afnamespeler (bclد = bootable client lock down). [De systeemeisen](#) voor **Facet 14** met bclد staan vermeld op de [website van DUO](#) en op het Facet-portaal onder downloads 'FACET'.

Voor scholen die gebruik (willen) maken van Chromebooks is er, net als eerdere jaren, de Chromebook Afname App. Voor MacOS devices is de MacOS Afname App beschikbaar.

Voor alle apps zijn handleidingen en programmatuur te vinden in Facet onder downloads 'FACET'. **Met Facet 14 komen voor de Apps en BCLD nieuwe versies uit. De oude versies werken dan niet meer.**

Het gebruik van de bclد-afnamespeler, Chromebook Afname App en MacOS Afname App is aan voorwaarden verbonden die in de systeemeisen zijn vastgelegd en in de betreffende handleidingen.

2.2 TWEEDE TIJDVAK KUNSTVAKKEN VMBO, HAVO EN VWO

De centrale examens voor de kunstvakken worden in het tweede tijdvak ook met Facet afgenomen. Dans en drama gl/tl en muziek gl/tl, havo en vwo zijn vooralsnog in het tweede tijdvak aangewezen vakken en worden onder de verantwoordelijkheid van de staatsexamens vo afgenomen. **In december 2025 wordt definitief vastgesteld welke vakken in 2026 aangewezen vakken zijn.** Zie het rooster tweede tijdvak bij de maartmededelingen.

2.3 INSTELLEN GELUIDSNIVEAU

Om de fragmenten met geluid goed te kunnen horen, moet het volume op de computer voor het starten van Facet op 100% worden ingesteld. Het geluidsniveau kan dan in Facet weer worden aangepast.

Het is aan het systeembeheer om het geluidsniveau van tevoren te testen via een systeemcheck in Facet. Het kan zijn dat het standaard geluid op sommige afname devices te hard of te zacht is. Dit is aan te passen.

3 ACTIVITEITEN TOT AAN DE AFNAME

3.1 SYSTEEMCHECK

Om de afnames soepel te laten verlopen, moeten scholen voor **5 december 2025** een systeemcheck uitvoeren. Het doel van deze systeemcheck is te testen of de infrastructuur op de school voldoet aan de eisen van Facet en of Facet goed werkt binnen die infrastructuur.

De systeemcheck moet worden uitgevoerd met de speciaal daarvoor beschikbaar gestelde examens, op minstens evenveel devices als verwacht tijdens de daadwerkelijke afname.

Het examen voor de systeemcheck is een speciaal examen waarin alle verschillende typen vragen en applicaties (zoals fragmenten met beeld en geluid, CI-applicaties en de Facet-toolbox – die niet bij de kunstvakken worden ingezet) zijn opgenomen die ook in echte examens kunnen voorkomen. Bij het examen voor de systeemcheck is de vakinhoud van het examen van geen enkel belang, maar gaat het uitsluitend om het testen van de infrastructuur op de school.

De school ontvangt binnen enkele dagen na uitvoering van de systeemcheck een terugkoppeling vanuit DUO.

Er zijn twee examens voor de systeemcheck. Welk examen moet worden gebruikt, is afhankelijk van welke examens worden afgenomen.

- Scholen met zowel de flexibele en digitale centrale examens bb en kb als de kunstvakken:
 - **Systeemcheck VO - Algemeen**
Dit is het meest uitgebreide examen. Hierin komen vragen voor uit verschillende oude examens van vmbo bb en kb en de kunstvakken. Een afzonderlijke systeemcheck voor de kunstvakken is dan niet nodig.
- Scholen met alleen kunstvakken in Facet:
 - **Systeemcheck VO - kunstvakken**
Dit examen bevat vragen uit verschillende oude kunstvakexamens, met vergelijkbare beeld- en geluidsfragmenten en/of afbeeldingen.

Ook voor de fall-back is een systeemcheck noodzakelijk. Zie hiervoor [hoofdstuk 5](#) van deze brochure.

De deadline voor de systeemcheck is **5 december 2025, met uitloop in januari voor scholen die uitstel hebben aangevraagd**.

3.1.1 Uitvoering systeemcheck

Voor een beschrijving van de werkzaamheden voor de systeemcheck en de regels rondom de systeemcheck, verwijzen wij naar de **handleiding Systeemcheck**. Deze kun je vinden in Facet onder downloads 'FACET'.

Let op: de systeemcheck is verplicht. Zonder een systeemcheck is de afname in Facet onverantwoord.

Omdat de kunstexamens in Facet op een vast afnametijdstip plaatsvinden, kan een probleem tijdens de afname tot gevolg hebben dat de kandidaten het examen opnieuw moeten maken in een volgend tijdvak. Om dit te voorkomen, voer je de systeemcheck uit met het examen 'Systeemcheck VO – kunstvakken'¹ met een representatief aantal kandidaten/devices plus 10%

¹ Of de systeemcheck algemeen als de school ook bb/kb flex examens afneemt.

aan reservecomputers. Als zich onverhoopt een onregelmatigheid voordoet tijdens de afname, verifieert de Helpdesk Facet of de systeemcheck wel is uitgevoerd.

De school is zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van een systeemcheck voordat zij centrale examens gaat afnemen in Facet. De examensecretaris van een school die de systeemcheck voor de examens van kunstvakken op de deadline nog niet heeft uitgevoerd, ontvangt daarvan een terugkoppeling van DUO. Daarnaast wordt de school gevraagd wat de reden is dat de systeemcheck niet is uitgevoerd en wanneer dit wel gaat gebeuren.

Wij adviseren de kunstvakexamens offline af te nemen. Een online afname is echter ook toegestaan. Als je van plan bent de daadwerkelijke afname van de examens offline te doen, dan doe je de systeemcheck ook offline. Als je voor online kiest voor de daadwerkelijke afname, dan doe je de systeemcheck ook online.

Bij online afname bestaat het risico dat er problemen ontstaan met de internetverbinding, zodat een goede/volledige afname niet mogelijk is. Offline-afnames kunnen bij een internetstoring wel doorgaan. Voor het inplannen van de offline afnames is natuurlijk wel een internetverbinding nodig. Wij raden aan om dit ruim voor de afname te doen.

Let op: Maak je gebruik van MacOS-machines, dus de MacOS Afname App, dan moeten op laptops die een zogenaamde *Touchbar* in het toetsenbord hebben zitten de functietoetsen (F1...F12) worden aangezet. Deze komen dan in plaats van het standaard display. Het standaard display kan verstoringen werken in relatie met de Assessment mode en bovendien woordvoorspellingen doen. Ook moet de *Voice-over* (Voice Control Hotkey) uitgezet worden op MacOS-machines. Deze geeft een Engelse verklanking van delen van het scherm. De stappen om dit uit te zetten, staan eveneens beschreven in de handleiding.

3.2 PROEF OP DE SOM

De Proef op de Som is iets anders dan de Systeemcheck. Beide dienen uitgevoerd te worden.

Het doel van de Proef op de Som is de echte afnames goed voor te bereiden voor alle betrokkenen: leerlingen, docenten, systeembeheerders en examensecretarissen.

Het is van belang om voor elk examenvak tijdens de Proef op de Som **alle kandidaten tegelijk** te laten oefenen met de afname in Facet. De docent kan de correctie van de opgaven uitvoeren aan de hand van het gepubliceerde correctievoorschrift, te vinden op de vakpagina op examenblad.nl.

Bekijk voor de beschikbaarheid van de voorbeeldexamens voor de Proef op de Som de [activiteitenplanning](#) in de septembermededeling.

3.2.1 Uitvoering Proef op de Som-examen Facet

De examensecretaris voert voor de Proef op de Som dezelfde handelingen uit als voor de echte examens (zie [paragraaf 4.1](#)).

Organiseer de afname van de voorbeeldexamens tijdens de Proef op de Som op exact dezelfde manier als de echte examens: offline/online, met of zonder verklanking, dezelfde computers, dezelfde koptelefoons, dezelfde volume-instellingen, dezelfde groepen kandidaten, dezelfde corrector.

Door bij de Proef op de Som evenals tijdens de systeemcheck (zie [paragraaf 3.1](#)) rekening te houden met **afhankelijkheden** (serverbelasting, verschillende afnamelokalen, meerdere FAO's) die van invloed zouden kunnen zijn tijdens digitale afnames, krijg je meer inzicht in de werking van Facet in combinatie met de ICT-infrastructuur. Hoe meer de situaties van de Proef op de Som overeenkomen met die van de echte afnames, hoe beter. Houd ook rekening met de afnametijd en het afnamemoment van het examen.

Let op: eventuele technische problemen tijdens de Proef op de Som die structureel kunnen zijn, moeten worden gemeld aan de Helpdesk Facet (zie [paragraaf 6.1](#)).

Proef op de Som fall-back

Het is belangrijk dat er ook met de fall-back een Proef op de Som plaatsvindt, zie voor meer informatie hierover de [handleiding fall-back kunstvakexamens](#).

3.3 ONTVANGST EXAMENMATERIAAL

3.3.1 Voorbeeldexamens op de online oefenomgeving

Voor het oefenen van de examens kan gebruikgemaakt worden van de voorbeeldexamens op de [oefenomgeving van Facet](#).

3.3.2 Oefenexamens in Facet

Ter voorbereiding op elk kunstvakexamen wordt een examen beschikbaar gesteld als inplanbaar examen in Facet om mee te oefenen. Dit voorbeeld is bedoeld om kennis te maken met de functionaliteiten in Facet en voor de uitvoering van de Proef op de Som (zie [paragraaf 3.2](#)). De inplanbare voorbeeldexamens staan in Facet **klaar vanaf januari 2026**.

3.3.3 Digitale centrale examens

De centrale examens voor de kunstvakken vmbo, havo en vwo eerste tijdvak staan een week voor de afname van het betreffende examen klaar in Facet. De afnameplanner/examensecretaris kan dan voor de desbetreffende examens een afnameplanning in Facet maken.

Let op: examensecretarissen die via hun leerling-administratiesysteem (LAS) plannen, kunnen dit al eerder doen.

Bekijk voor de afnamedatum en het afnametijdstip van elk examen [de activiteitenplanning](#) en het [examenrooster 2026](#) op examenblad.nl

3.3.4 Uitwerkbijlage

De uitwerkbijlagen bij de centrale examens dans gl/tl, drama gl/tl, muziek gl/tl, muziek havo en muziek vwo worden meegezonden met de zending van DUO tegelijk met de papieren examens voor de andere vakken. De uitwerkbijlagen zijn voor Facet en de fall-back (zie [hoofdstuk 5](#)) gelijk.

3.3.5 Fall-back-bestanden

De fall-back-bestanden worden als zip-file beschikbaar gesteld via [Examenbestanden.nl](#). De **Secure Downloadomgeving van Cito is niet meer beschikbaar**. Scholen ontvangen hierover meer informatie in het voorjaar via een mailing vanuit examenblad.nl (zie [paragraaf 5.1](#)).

4 AFNAME

4.1 PLANNING VAN DE AFNAME

Examensecretarissen die via hun leerling-administratiesysteem (LAS) plannen volgen de handleiding van hun LAS en hoeven de volgende stappen in Facet niet te volgen.

Examensecretarissen die in Facet plannen, voeren de volgende handelingen uit:

1 Kandidaten importeren in Facet:

- De kandidaten met de juiste vakcode importeren in Facet:

vak	vakcode
dans gl/tl	0414,VO-VMBO,VMBO-GL
drama gl/tl	0415,VO-VMBO,VMBO-GL
muziek gl/tl	0413,VO-VMBO,VMBO-GL
muziek havo	0260,VO-HAVO
muziek vwo	0260,VO-VWO
kunst (algemeen) havo	1029,VO-HAVO
kunst (algemeen) vwo	1029,VO-VWO

- In het importbestand tevens aangeven welke kandidaten recht hebben op verklanking. Verklanking is vanaf 2025 toegestaan als algemeen hulpmiddel bij alle vakken – uitgezonderd de talen – voor kandidaten die daar baat bij hebben. Of een kandidaat gebaat is bij verklanking blijkt uit het werken in de dagelijkse onderwijspraktijk. In de [Handreiking passend examineren centrale examens vo](#) worden scholen hierover geïnformeerd.

NB. Scholen die afnamegroepen voor de kunstvakexamens inplannen via 'Afnamebeheer' in Facet, kunnen stap 5 (correctie) van 'Handmatig plannen afnamegroep' van de handleiding overslaan. Omdat de kunstvakexamens op papier gecorrigeerd worden, is het niet nodig dat er correctoren worden ingevoerd in Facet.

Scholen die afnamegroepen voor de kunstvakexamens inplannen via M2M (via het LAS), hebben niet met deze stap te maken tijdens het inplannen. Wel is in Facet op het scherm 'Koppelen correctoren' te zien dat ook voor de kunstvakexamens correctoren gekoppeld kunnen worden. Deze stap hoeft niet uitgevoerd te worden.

Voor de werking van Facet raadpleeg de handleiding. Deze kun je vinden in Facet onder downloads 'FACET'.

Let op: Omdat de centrale examens voor de kunstvakken vaste afnamemomenten kennen, adviseren we deze examens **offline** af te nemen. Hiermee wordt het risico van een eventuele storing beperkt. Online afname is wel mogelijk (zie [paragraaf 3.1.1](#)).

4.2 AANDACHTSPUNTEN BIJ DE AFNAME

Tijdens de afname moet er voldoende ruimte zijn voor kandidaten om de muis te kunnen bedienen en de antwoorden in de uitwerkbijlage of op papier te kunnen schrijven.

Het is raadzaam tijdens het examen, naast de surveillant(en) de systeembeheerder of een andere deskundige op computergebied aanwezig te laten zijn. Voor de noodzakelijke ICT-deskundigheid kun je ook afspreken dat de systeembeheerder stand-by is.

5 FALL-BACK

5.1 STORING FACET, OVERSTAPPEN NAAR FALL-BACK

Als de afname in Facet om technische redenen onverhoopt niet (verder) kan plaatsvinden, is er een fall-back beschikbaar. De fall-back wordt ruim van tevoren beschikbaar gesteld aan de scholen en dient voorafgaand aan de afname van de examens al klaar te staan op de devices van de kandidaten.

De fall-back bestaat uit een zip-bestand met daarin een html-bestand met de examenopgaven en links naar de bronnen (afbeeldingen, filmfragmenten, geluidsfragmenten en eventueel teksten). Deze bronnen staan in een aparte map.

Mocht de afname in Facet problemen opleveren, dan kan door de kandidaat gewoon verder worden gewerkt vanaf de vraag waar deze is gebleven.

5.2 DOWNLOADEN EN VOORBEREIDEN FALL-BACK

Scholen dienen de fall-back de dag voor de afname van het examen klaar te zetten op de afname-devices.

De fall-back-bestanden (html als zip-bestand) worden beschikbaar gesteld via [Examenbestanden.nl](https://examenbestanden.nl). De Secure Download Omgeving van Cito is niet meer beschikbaar. Het bestand is beveiligd met een wachtwoord dat kort voor afname bekend wordt gemaakt aan de examensecretaris op MijnExamenblad. Scholen ontvangen hierover meer informatie in het voorjaar via een mailing vanuit examenblad.nl.

Controleer de systeemeisen voor de fall-back in de [Handleiding fall-back kunstvakexamens](#).

Let op: Het is belangrijk dat er ook met de fall-back een Proef op de Som plaatsvindt, zie voor meer informatie hierover de [Handleiding fall-back kunstvakexamens](#).

6 WAT TE DOEN BIJ TECHNISCHE PROBLEMEN

Zodra de examensecretaris of de systeembeheerder een technisch probleem constateert, waarbij de handleiding geen uitkomst biedt, neemt hij direct contact op met de [Helpdesk Facet](#) van DUO.

Bij technische problemen met Facet kunnen twee hulpacties achtereenvolgens ondernomen worden.

- *Actie 1:*

In de handleidingen op de [website van DUO](#) vind je de Facet wiki. Hierin staan handige tips en trucs. De Helpdesk Facet en de ontwikkelaars plaatsen hier informatie over o.a. de afnamesoftware, de FAO-server en de Facet Portaal Apps. De handleiding staat ook op het [FACET-portaal](#).

- *Actie 2:*

Als je op de website van DUO niet de juiste aanwijzingen vindt, kan de examensecretaris/ systeembeheerder de Helpdesk Facet bellen (050-599 99 25) en het probleem bespreken. De helpdesk brengt aan de hand van een vastgelegd script stapsgewijs de infrastructuur van de instelling in beeld. Op deze manier wordt getracht het probleem in kaart te brengen en een oplossing te vinden. Mocht de helpdeskmedewerker zelf geen oplossing kunnen bieden, dan wordt het probleem doorgezet naar de tweede lijn. In dat geval wordt er niet direct een oplossing aangereikt, maar wordt later contact opgenomen.

Mocht het te veel tijd kosten om een probleem op te lossen en het examen in Facet voort te zetten, dan moet worden overgestapt op de afname met het fall-back-examen (zie [hoofdstuk 5](#)).

6.1 CONTACTGEGEVENS HELPDESK FACET

De Helpdesk Facet is op werkdagen telefonisch bereikbaar van 7.30 - 17.00 uur op het nummer 050 - 599 99 25.

Meer informatie over de bereikbaarheid van deze helpdesk vind je op de [website van DUO](#).

Let op: zorg ervoor dat je bij telefonisch contact met de Helpdesk Facet van DUO het instellingscode en Administratienummer (voorheen Brin-nummer) van de locatie waar het probleem zich voordoet bij de hand heeft.

Bij eventuele problemen die het gevolg zijn van ongewenste interferentie tussen Facet en het ICT-netwerk van de school kan specifieke kennis van het ICT-netwerk van de school noodzakelijk zijn. Van de Helpdesk Facet van DUO moet niet verwacht worden dat men beschikt over specifieke kennis van alle ICT-netwerken die op de 1.200 vo-scholen in gebruik zijn.

Fall-back

Als er vragen zijn over de fall-back, kun je contact opnemen met Cito. Informatie over de ondersteuning door Cito is te vinden in de [handleiding fall-back](#).

6.2 CONTACT MET INSPECTIE

Wanneer er sprake is van een onregelmatigheid, neemt de examensecretaris contact op met inspectie. Als dit een onregelmatigheid betreft door een technische storing, neemt de examensecretaris eerst contact op met de helpdesk (zie [paragraaf 6.1](#)). Een onregelmatigheid die bij inspectie gemeld moet worden, kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een technische storing, die niet opgelost is na contact met de Helpdesk Facet of die té lang heeft geduurd, waardoor kandidaten teveel hinder hebben ondervonden.

7 CORRECTIE

De correctie van de centrale kunstvakexamens vmbo, havo en vwo in Facet vindt plaats op papier.

Zoals bij alle openbare examens wordt na afloop van het examen het correctievoorschrift gepubliceerd op de vakpagina op examenblad.nl. Voor de kunstvakexamens die in de ochtend worden afgenomen, gebeurt dat op de betreffende afnamedag om 14.00 uur. Voor examens in de middag gebeurt dat pas om 17.00 uur en om 16.00 uur voor de examens vmbo gt.

Het examen van de kunstvakken die in de ochtend worden afgenomen, wordt om 14.00 uur op de [oefenomgeving van Facet](#) geplaatst, zodat het kan worden geraadpleegd voor de correctie.

7.1 SCORES INVOEREN IN WOLF

Voor de normering is het van belang dat de scores tijdig in Wolf worden ingevoerd. Let er bij het invoeren van de scores op dat er akkoord bij het indienen wordt gegeven. Voor de vakken drama en dans is het belangrijk om voor alle leerlingen de scores in Wolf in te voeren. Dit zijn vakken met relatief weinig kandidaten.

Bij het invoeren van de scores in Wolf is het van belang om bij een overgeslagen vraag een "n" in te vullen (en geen 0).

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. Centraleeindtoetspo.nl

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. Examenblad.nl

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. Staatsexamensvo.nl

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. Examenbladmbo.nl

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. Staatsexamensnt2.nl